

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก
อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการเกิดภัย

สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก ส่วนใหญ่เกิดจากพื้นที่ราบต่ำและเป็นบริเวณที่แม่น้ำ ๓ สาย มาบรรจบกันคือ น้ำแม่โก้น แม่งัด แม่สระรวม จึงทำให้เกิดอุทกภัยรุนแรงในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ อีกทั้งเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่น เป็นย่านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดอค์ภัยขึ้นถึง ๒ ครั้ง ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายในด้านทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

๑.๓ สถิติสาธารณภัย

สถานการณ์สาธารณภัยที่สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอำเภอมีสถิติการ เกิดภัย ย้อนหลัง ๑๐ ปี ดังนี้

๑.๓.๑ อุทกภัย (Flood)

อุทกภัย เป็นสาธารณภัยที่เกิดจากฝนตกหนัก และฝนตกสะสมเป็นเวลานาน ทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน น้ำท่วมขัง และน้ำล้นตลิ่ง ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สิ่งสาธารณประโยชน์ และทรัพย์สินของประชาชนได้รับความเสียหายโดยมีสาเหตุหลัก ได้แก่ ร่องมรสุม ที่พัดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง รวมถึงหย่อมความกดอากาศต่ำ และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชั่น ไชนร้อน และได้ฝุ่น) นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อนแตก เป็นต้น ในระยะหลังปัญหาอุทกภัย เริ่มมีความรุนแรงขึ้น

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย อุทกภัย ในรอบ ๑๐ ปีเป็นดังนี้

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
		จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย (ครัวเรือน)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๕๘	-	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	๒	๒๐	หมู่ที่ ๑,๓,๕	-	-	๔,๐๐๐
๒๕๖๔	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๕	๔	๑๒	หมู่ที่ ๓,๔,๖	-	-	๘๐,๘๘๐
๒๕๖๖	๒	๕	หมู่ที่ ๑	-	-	๒,๓๓๐
๒๕๖๗	๒	๗๒	หมู่ที่ ๑ + ๑๐	-	-	๒๐๔,๗๑๐
รวม	๑๐	๑๐๙	หมู่ที่ ๑ * ๑๐	-	-	๒๙๑,๕๔๐

ตามตารางข้อมูลการเกิดอุทกภัย ในเขตพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่หมู่ที่ ๑,๓,๔,๕ จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดอุทกภัย มีสาเหตุเกิดจาก ฝนตกหนัก และฝนตกสะสมเป็นเวลานาน ลำเหมืองเกิดการตื้นเขิน ทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง เข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนและพื้นที่ทางการเกษตรที่ติดกับลำน้ำแม่จัด และกีดเซาะถนนในหมู่บ้านได้รับความเสียหาย

๑.๓.๒ ภัยแล้ง (Drought)

ภัยแล้ง เกิดขึ้นเนื่องจากน้ำ น้ำฝน น้ำใต้ดิน หรือน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ หรืออ่างเก็บน้ำ มีน้อยกว่าปกติในช่วงเวลาหนึ่ง โดยมีปริมาณน้อยกว่าที่พืช คน หรือสัตว์ต้องการ ซึ่งเป็นสภาวะการขาดแคลนน้ำ อุปโภคและบริโภค รวมถึงน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานานจนก่อให้เกิด

ความเสียหาย และส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อชุมชน สังคม และระบบเศรษฐกิจโดยรวม และจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเป็นสาเหตุให้ฤดูฝนมีช่วงระยะเวลาสั้นขึ้น ซึ่งหมายถึงว่าฤดูแล้งจะยาวนานขึ้นส่งผลให้พื้นที่ตอนบนของประเทศจะมีปริมาณฝนตกน้อยลง ทำให้ปริมาณน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำมีปริมาณไม่เพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตชลประทาน นอกจากนี้ความเจริญของชุมชน การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และจำนวนประชากรที่ได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นพร้อมกัน เป็นต้น ทำให้มีความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกภาคส่วนมากขึ้น จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย ภัยแล้ง ในรอบ ๑๐ ปีเป็นดังนี้

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (บาท)
			ครัวเรือนที่ประสบภัย (หลัง)	พื้นที่การเกษตรเสียหาย (ไร่)	จำนวนสัตว์ที่รับผลกระทบ (ตัว)	
๒๕๕๘	๑	หมู่ที่ ๑ - ๕	๒๐	๕๒	-	-
๒๕๕๙	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	๑	หมู่ที่ ๖,๘,๙	๓๓	๑๖๐	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๕	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๖	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๗	-	-	-	-	-	-
รวม	๕	หมู่ที่ ๑ - ๑๐	๒๙๔	๘๗๗	-	-

ตามตารางข้อมูลการเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก เกิดทุกพื้นที่ของตำบลเขื่อนผาก จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดภัยแล้ง มีสาเหตุเกิดจาก ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ฝนทิ้งช่วง ฝนตกแต่มีปริมาณน้ำฝนที่น้อย คาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำในฤดูฝน แหล่งกักเก็บน้ำอยู่บนพื้นที่สูงทำให้น้ำไหลเข้าแหล่งเก็บน้ำมีปริมาณที่น้อย

๑.๓.๓ วาตภัย (Storm)

วาตภัย เป็นสาธารณภัยที่มีสาเหตุจากพายุลมแรง จนทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร บ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้าง รวมถึงชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมีสาเหตุจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คือ พายุฝนฟ้าคะนอง พายุฤดูร้อน และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน และไต้ฝุ่น) โดยเฉพาะพายุหมุนเขตร้อนจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่เป็นบริเวณกว้างนับร้อยตารางกิโลเมตร (บริเวณที่ศูนย์กลางของพายุเคลื่อนที่ผ่านจะได้รับผลกระทบมากที่สุด) เมื่อพายุมีกำลังแรงในชั้นดีเปรสชันจะทำให้เกิดฝนตกหนักและมักมีอุทกภัยตามมา หากพายุมีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุไชนันหรือพายุไต้ฝุ่นจะก่อให้เกิดภัยหลายอย่างพร้อมกันทั้งวาตภัย อุทกภัย ซึ่งเป็นอันตรายและอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ทำให้บ้านเรือนประชาชนเสียหายเป็นจำนวนมาก

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงวาตภัย ในรอบ ๑๐ ปีเป็นดังนี้

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (บาท)
			บ้านเรือนเสียหายทั้งหลัง (หลัง)	บ้านเรือนเสียหายบางส่วน (หลัง)	บาดเจ็บ (คน)	เสียชีวิต (คน)	
๒๕๕๗	๑	หมู่ที่ ๒,๔,๑๐	-	๑๒๒	-	-	๑๒๐,๐๐๐
๒๕๕๘	-	-	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	๒	หมู่ที่ ๔,๗,๙	-	๑๒	-	-	๘,๐๐๐
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	๑	หมู่ที่ ๗,๕,๖,	-	๒๔	-	-	๓๐,๐๐๐
๒๕๖๒	๑	หมู่ที่ ๒,๕,๖	-	๑๘	-	-	๕,๐๐๐
๒๕๖๓	๒	หมู่ที่ ๑,๒,๑๐	-	๑๒๐	-	-	๕๒,๙๐๐
๒๕๖๔	๒	หมู่ที่ ๑,๒,๕,๖,๗,๙	----	๘	--	--	๓,๖๖๐-
๒๕๖๕	๒	หมู่ที่ ๑,๖,๑๐	--	๔	-	-	
๒๕๖๖	๓	หมู่ที่ ๖,๗,๘,๙		๕			๑,๐๐๐
๒๕๖๗	๒	หมู่ที่ ๑,๓๖,๗,๘		๒๐			๑๑,๑๐๓
รวม	๑๕	หมู่ที่ ๑,๒,๕,๖,๗,๙	-	๓๓๓	-	-	๒๒๓,๑๖๓

ตามตารางข้อมูลการเกิดภัยวาตภัย ในเขตพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก เกิดทุกพื้นที่ของตำบลเขื่อนผาก จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดวาตภัย มีสาเหตุเกิดจาก พายุฤดูร้อน และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน และไต้ฝุ่น) มีความรุนแรงมาก บ้านเรือนของประชาชนสร้างไม่แข็งแรงคงทนทำให้เมื่อเกิดลมพายุทำให้บ้านเรือนได้รับความเสียหาย ประชาชนปลูกต้นไม้ติดกับตัวบ้านทำให้ต้นไม้ล้มใส่บ้านเรือน

๑.๓.๔ อัคคีภัย(Fire)

อัคคีภัย เป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่เกิดจากไฟ ไฟเป็นพลังงานอย่างหนึ่งที่ทำให้ความร้อนโดยความร้อนของไฟที่ขาดการควบคุม ดูแล จะทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง หากปล่อยเวลาของการลุกไหม้นานเกินไป จะทำให้เกิดการลุกลามมากยิ่งขึ้น สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้มีเชื้อเพลิงหนูนหรือมีไอของเชื้อเพลิงถูก ขับออกมาความรุนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น สิ่งที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ได้แก่ เชื้อเพลิง สารเคมี หรือวัตถุใด ๆ ที่มีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซที่อยู่ในภาวะพร้อมจะเกิดการสันดาปจากการจุดติดใด ๆ หรือจากการสันดาปเอง

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยง อัคคีภัย ในรอบ ๑๐ ปีเป็นดังนี้

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (บาท)
			บ้านเรือนเสียหาย (หลัง)	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๕๘	-	-	-	-	-	-
๒๕๕๙	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	๑	หมู่ที่ ๗	๑	-	-	๒๐๐,๐๐๐
๒๕๖๑	๑	หมู่ที่ ๙	๑	-	-	๖๐๐,๐๐๐
๒๕๖๒	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	๒	หมู่ที่ ๕,๗	๒	-	-	๑,๑๕๐,๐๐๐
๒๕๖๔	๑	หมู่ที่ ๑๐	๑	-	-	๔๐๐,๐๐๐
๒๕๖๕	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๖	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๗	-	-	-	-	-	-
รวม	๕	หมู่ที่ ๕,๗,๙,๑๐	๕	-	-	๒,๓๕๐,๐๐๐

ตามตารางข้อมูลการเกิดภัยอัคคีภัย ในเขตพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดอัคคีภัย มีสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น ในช่วงเทศกาลต่างๆ ประชาชนมักจะจุดเทียนทิ้งไว้ จุดดอกไม้ไฟ ทำการเผาเศษใบไม้กิ่งไม้แล้วเกิดการลุกลามแล้วไม่สามารถควบคุมได้ เครื่องใช้ไฟฟ้าเกิดการชำรุด ประชาชนขาดความรู้ในการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า ประชาชนเกิดการขัดแย้งกันแก่งกัน

๑.๓.๕ ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน (Forest Fire & Smoke)

ไฟป่า คือ ไฟที่เกิดขึ้นแล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม เผาผลาญเชื้อเพลิงธรรมชาติในป่า และส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ที่ฝุ่น ควัน และอนุภาคแขวงลอยในอากาศรวมตัวกันในสภาวะที่อากาศปิด ปัจจุบันระดับของการเกิดไฟป่าในประเทศไทยมีความรุนแรงมากจนกลายเป็นปัจจัยที่รบกวนความสมดุลของระบบนิเวศอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อพืช ดิน น้ำ สัตว์ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ รวมทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในทุกพื้นที่ของประเทศไทย นอกจากนี้ ไฟปายังก่อให้เกิดวิกฤตมลพิษหมอกควันจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและการดำรงชีวิตของประชาชนเป็นวงกว้าง ตัวอย่างกรณีสนามบินจังหวัดแม่ฮ่องสอนต้องยกเลิกเที่ยวบินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากหมอกควันทำให้ทัศนวิสัยไม่ดี เป็นอันตรายต่อการใช้รถใช้ถนนและการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน ถึงแม้ว่าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผากจะไม่มีแหล่งที่ทำให้เกิดไฟป่า แต่ปัญหาหมอกควันที่เกิดจากไฟไหม้ป่าจากพื้นที่ใกล้เคียงได้สร้างมลพิษต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผากทุกปี

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยจากไฟป่าและหมอกควัน ในรอบ ๑๐ ปีเป็นดังนี้

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (บาท)
			พื้นที่เสียหาย (ไร่)	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๕๙	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	๘	๑,๓,๔	-	-	-	-
๒๕๖๕	๓	๓,๔,๖,๗,๙	๗๐	-	-	-
๒๕๖๖	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๗	๓	๓)๔	๔๐	-	-	-
รวม	๑๑	๓,๔,๖,๗,๙	๗๐	-	-	-

ตามตารางข้อมูลการเกิดภัยจากไฟป่าและหมอกควัน ในเขตพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก ส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่ป่า ผลกระทบที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับคือ หมอกควัน ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๒.๕ จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดไฟป่าและหมอกควัน เกิดจากการกระทำของมนุษย์เช่น การหาของป่าล่าสัตว์ การเผาพื้นที่ทางการเกษตรเพื่อเตรียมพื้นที่ในการเพาะปลูก การบุกรุกป่าเพื่อขยายพื้นที่ในการเพาะปลูก เกิดความขัดแย้งกันแก่งกันของชาวบ้าน

